

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลย่อ

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า **Wisdom** หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาไทย (Thai wisdom) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเทคนิคการตัดสินใจผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสะสมองค์-ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอดพัฒนาปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดีสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น(local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้านหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาคารค าเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

สาขาคติ ความเชื่อ หลักปฏิบัติ

- หมอดู/หมอมอ/หมอส่อง/หมอเสี่ยงทาย
นางมี ป้องโล่ห้ หมู่ที่ 3
นายอ่อนสี ราบริน หมู่ที่ 5
นางประครอง คงอยู่ หมู่ที่ 8

สาขาประเพณี พิธีกรรม

• ผู้รู้พิธีกรรม ประเพณี

นายทองลา ขอสุข	หมู่ที่ 3
นายสมจิตร จันทร์อ่อน	หมู่ที่ 5
นางหนูเล็ก สีหะภาค	หมู่ที่ 6
นายหนูตาล พาสุข	หมู่ที่ 7
นางหนู บุตรหมั่น	หมู่ที่ 7
นายมานะชัย ทองหิน	หมู่ที่ 10

• หมอขวัญ/หมอพร/หมอพราหมณ์

นายวิชัย นามแก้ว	หมู่ที่ 2
นางมี ป้องโล่ห้	หมู่ที่ 3
นายสุทิน นามแก้ว	หมู่ที่ 4
นายอำคา สนุกคำ	หมู่ที่ 5
นายหนูตาล พาสุข	หมู่ที่ 7

• ผู้นำวิญญาน/ข่าจ้ำ

นายหนูหลัง นามแก้ว	หมู่ที่ 1
นายเพชร ร่วมรักษ์	หมู่ที่ 3
นายอำคา สนุกคำ	หมู่ที่ 7

• ศิลปินด้านดนตรีพื้นบ้าน

นายประยูร นามแก้ว	หมู่ที่ 2	กลองยาว
นายเสด็จ แก่นนาคำ	หมู่ที่ 4	กลองยาว
นายณรงค์ สิมมา	หมู่ที่ 7	กลอง/พิณ/แคน

• ศิลปิน หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน/หนังตะลุง

นายสมจิตร จันทรอ่อน	หมู่ที่ 5	หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน
นายเกียรติศักดิ์ ทองศิริ	หมู่ที่ 5	หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน/นักแต่งเพลง
นายสุพล ผิวเหลือง	หมู่ที่ 7	หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน/นักแต่งเพลง
นายสมัคร เกื้อกุล	หมู่ที่ 7	หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน/นักแต่งเพลง
นายสมร สมหวัง	หมู่ที่ 10	หมอลำ/นักร้องพื้นบ้าน

สาขาการดำรงชีพ และ โภชนาการพื้นบ้าน

• ผู้รู้การปรุงอาหารพื้นบ้าน

• ผู้รู้การถนอมอาหาร

นางทองดา คำวัง	หมู่ที่ 2
นางประชนพร พละศักดิ์	หมู่ที่ 5

สาขาการดูแลสุขภาพพื้นบ้าน

• หมอสมุนไพร

นางยุพยงค์ ป้องโล่ห้	หมู่ที่ 3
นางมยุลา โพธิ์สาขา	หมู่ที่ 4
นายสี ราบริน	หมู่ที่ 7

• หมอยาฝน/หมอเป่า/ผาดยาเด็ก

นายพงษ์ สมจิตร	หมู่ที่ 3
นายอาด ยินงาม	หมู่ที่ 3
นายสง่า ทาสมบูรณ์	หมู่ที่ 3
นายประเสริฐ โพธิ์สาขา	หมู่ที่ 4
นายสมพงษ์ พาสุข	หมู่ที่ 5
นายถนอม มาศเหลือง	หมู่ที่ 5
นายบุบผา เหลาทอง	หมู่ที่ 6

นายสี ราบริน หมู่ที่ 7
นายทอง คันธภูมิ หมู่ที่ 7

• หมอนวดจับเส้น

นางดวงจันทร์ ลิทัฬไทย หมู่ที่ 2
นางอรรวรรณ บุญทศ หมู่ที่ 3
นางบุญจันทร์ ประสมศรี หมู่ที่ 5
นางกุลณัฐดา คำเมือง หมู่ที่ 6
นางบุญจันทร์ ประสมศรี หมู่ที่ 7
นางพร พาสุข หมู่ที่ 7
นางมุนธา พาสุข หมู่ที่ 10

• หมอดำแย

นางก่อง ร่วมรักษ์ หมู่ที่ 3

สาขาเทคโนโลยีพื้นบ้าน

• นักประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์

นางทองดา คำวัง หมู่ที่ 2 แชมพูสระผม/น้ำยาล้างจาน/सान
กระดืบข้าวด้วยเส้นเอ็น
นางจำปา จันทร์ดวง หมู่ที่ 3 ถักเชือกมัดฟาง
นายฉลาด สว่างแสง หมู่ที่ 4
นายคำภี คุไชย หมู่ที่ 5 ช่างสานสวิง/หมอน/แห
นายสมสี ประดับน้ำ หมู่ที่ 7 ช่างต่อเรือพาย
นายไกรวิช เทพสกุล หมู่ที่ 7

• ผู้รู้ด้านการทอผ้า/ทอเสื่อ

นางบุญมี หาญกล้า หมู่ที่ 3
นางบุญทอง เหลาทอง หมู่ที่ 6

นางหนูพลอย แก้วพิลึก หมู่ที่ 6
นางทองดี พาสุข หมู่ที่ 7

• ผู้รู้การย้อยสี่ธรรมชาติ

นางบุญมี หาญกล้า หมู่ที่ 3
นางบุญกอง เหลาทอง หมู่ที่ 6
นางหนูพลอย แก้วพิลึก หมู่ที่ 6
นางทองดี พาสุข หมู่ที่ 7

• ผู้รู้การจักสาน

นายบุญมา วิจิตรขจี หมู่ที่ 3
นางกอง บุญรอด หมู่ที่ 5
นายคำตัน เคนวงษ์ หมู่ที่ 6
นายกอง บุญรอด หมู่ที่ 7
นายบุญลี ชงชา หมู่ที่ 10

• ช่างสร้างบ้าน

นายอภิชาติ ป็องโล่ห้ หมู่ที่ 3
นายลี ชงชา หมู่ที่ 5
นายถนอม จันทร์อ่อน หมู่ที่ 7
นายสุวัต กุลสุวรรณ หมู่ที่ 7
นายสมพร หลาบช่วย หมู่ที่ 7
นายสุรัตน์ ชงชา หมู่ที่ 7
นายสมร สมหวัง หมู่ที่ 10

สาขาบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

- ผู้รู้ด้านต้นไม้
- อื่นๆ ในสาขาบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
นายเด่นชัย หาญกล้า หมู่ที่ 3

นางอ อ้วนคำ	หมู่ที่ 4
นางประธานพร พละศักดิ์	หมู่ที่ 5
นายคำพวย ผิวเหลือง	หมู่ที่ 7
